

Józef M. Dołęga

Sprawozdanie z sesji naukowej poświęconej wybranym zagadnieniom teleologicznej interpretacji przyrody

Studia Philosophiae Christianae 10/2, 231-233

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Dołęga J. M.

Sprawozdanie z sesji naukowej poświęconej wybranym zagadnieniom teleologicznej interpretacji przyrody, ATK, 27. VI. 1973.

Urbaniak T.

III studencka sesja naukowa na temat filozoficznych koncepcji szczęścia, ATK, 27—28. V. 1973.

JÓZEF M. DOŁĘGA

SPRAWOZDANIE Z SESJI NAUKOWEJ POŚWIĘCONEJ WYBRANYM ZAGADNIENIOM TELEOLOGICZNEJ INTERPRETACJI PRZYRODY

ATK, 27. VI. 1973

W dniu 27 czerwca 1973 r. w Akademii Teologii Katolickiej na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej odbyła się sesja naukowa poświęcona wybranym zagadnieniom teleologicznej interpretacji przyrody, zorganizowana przez ks. prof. dra Kazimierza Kłósaka, przewodniczącego Podsekcji Filozofii Przyrody, działającej w ramach Sekcji Filozoficznej Pracowników Naukowych Wyższych Zakładów Teologicznych w Polsce.

Otwarcia sesji, na której zostały wygłoszone niżej wymienione referaty, dokonał Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej ATK, ks. prof. K. Kłósak, witając serdecznie Prelegentów oraz gości i życząc im owocnych obrad.

W czasie sesji zostały wygłoszone następujące referaty: 1) ks. prof. dr Kazimierz Kłósak, *Metodologiczne problemy teleologicznej interpretacji przyrody*; 2) Ks. prof. dr Stanisław Mazierski, *Finalizm w świetle analizy funkcjonalnej*; 3) Ks. doc. dr Tadeusz Wojciechowski, *Przypadek i celowość w ewolucji biologicznej*.

Po każdym referacie odbyła się dyskusja, której przewodniczył prof. dr Stanisław Mazierski.

1. K. Kłósak podał charakterystykę problemów metodologicznych wystę-

pujących w teleologicznej interpretacji przyrody. Podkreślił potrzebę ścisłego ustalenia sensu terminów „działanie” i „cel”. Następnie zaproponował, żeby materialnym punktem wyjścia, w znaczeniu metodologicznym, dla filozofii działania i celu, była empiryczna fenomenologia działania typu ludzkiego. Nadto wskazał metodę uzmienniania, która ma posłużyć do wyjścia jak najdalej poza typ działania ludzkiego i celu. Autor prelekcji szczegółowo przeanalizował sens terminu „działanie” w relacji do człowieka, w którym wyróżnił czynnik poznawczy i dążeniowy lub wolitywny, a następnie przeprowadził charakterystykę sensu terminu „cel”. W końcowych wnioskach podkreślił, że terminów „działanie” i „cel” w znaczeniu ścisłym można używać do opisu tych form bytu, w których występuje czynnik poznawczy i wolitywny.

St. Mazierski wprowadził w ogólną problematykę zagadnienia, następnie przeprowadził opis charakterystycznych cech układów biotycznych, podał charakterystykę metod badań, zwrócił szczególną uwagę na interpretację. Z metod szczegółowo omówił metodę wyjaśniania i zauważył, że teleologię można ująć jako specyficzny sposób wyjaśniania układów żywych. W końcowej części odczytu dokonał szczegółowego opisu analizy funkcjonalnej.

T. Wojciechowski podjął zagadnienie celowości i przypadku w ewolucji biologicznej. Scharakteryzował zjawiska losowe, omówił zjawiska statystyczne i przypadkowe, na marginesie których zwrócił uwagę, że przypadek wyklucza działanie zaplanowane, celowe ale nie wyklucza działania bezprzyczynowego. Następnie poddał analizie zdeterminowanie statystyczne, wskazując na prawa z zakresu przyrody ożywionej, uwypuklił problem komplementarności zjawisk w ewolucji oraz podkreślił, że przy wyjaśnianiu układów żywych należałoby brać pod uwagę komplementarność, redukcjonizm i holizm. W zakończeniu wskazał na problem informacji i sposoby jej działania w Kosmosie.

2. W dyskusji, w związku z referatem K. Kłósaka, podjęto zagadnienie empirycznej fenomenologii działania typu ludzkiego oraz wskazano na możliwość opracowania fenomenologii działania, które występuje u innych istot żywych a nawet w przyrodzie nieożywionej. Na określenie działania występującego w bytach pozbawionych świadomości proponowano wprowadzenie terminu „dzieje się” zamiast „działa”. W centrum dyskusji znalazł się problem punktu wyjścia dla teleologicznej interpretacji przyrody i zagadnienie determinizmu w relacji do problemu działania i celowości w przyrodzie.

W związku z referatami, St. Mazierskiego i T. Wojciechowskiego, w dyskusji podjęto zagadnienie immanentnej teleologii oraz problem przypadku w przyrodzie wraz z zagadnieniem informacji wewnętrznej i zewnętrznej. Wskazano również na różnice między układami z zakresu przyrody nieożywionej a układami żywymi oraz podjęto problem nieodwracalności ewolucji.

W podsumowaniu K. Klósak, jeszcze raz podkreślił, że punktem wyjścia dla filozofii działania i celu powinno być to, co najlepiej znamy, czyli empiryczna fenomenologia działania typu ludzkiego. Ponieważ podkreślane w dyskusji ukierunkowanie biologiczne nie mówi o finalizmie przyrody.

W zakończeniu sesji ks. dziekan K. Klósak podziękował prelegentom, biorącym żywy udział w dyskusji i licznie zebranym gościom ze wszystkich stron Polski.

TADEUSZ URBANIAK

III STUDENCKA SESJA NAUKOWA NA TEMAT FILOZOFICZNYCH KONCEPCJI SZCZĘŚCIA

ATK, 27—28. V. 1973

W dniach 27—28 maja 1973 r. odbyła się w ATK trzecia studencka sesja filozoficzna, zorganizowana przez Naukowe Koło Filozofów. Tematem sesji były filozoficzne koncepcje szczęścia. Obradom przewodniczył kurator Koła doc. dr M. Gogacz, a dyskusje prowadzili członkowie Zarządu Koła. W sympozjum tym oprócz pracowników naukowych i studentów ATK uczestniczyli zaproszeni goście: studenci z innych środowisk akademickich, alumni Seminarium Duchownego w Krakowie oraz członkowie KIK z Torunia.

Sympozjum miało na celu przedstawienie najbardziej reprezentatywnych stanowisk dotyczących szczęścia, a pojawiających się w dziejach filozofii.

Na sesji wygłoszono osiem referatów, przygotowanych przez studentów Wydziału filozoficznego — członków Naukowego Koła Filozofów ATK. Referaty przedstawione na sesji były najpierw dyskutowane na zebraniach Koła w ciągu roku akademickiego.

W pierwszym dniu obrad referaty wygłosili: T. Rodowicz, *Studenci i pracownicy naukowy ATK o szczęściu*; J. Bąkowski, *Indyjski ideał szczęścia*; M. Młoczkowska, *Koncepcja szczęścia według Etyki Nikomachejskiej*; M. Żyłkiewicz, *Koncepcja szczęścia u Boecjusza*.

W drugim dniu: T. Urbaniak, *Koncepcja szczęścia na podstawie Sumy teologii św. Tomasza z Akwinu*; A. Miszczuk, *Koncepcje szczęścia we współczesnym tomiźmie*; A. Jabłońska, *Czas a szczęście według Romana Ingardena*; J. Sidorek, *Szczęście w ujęciu Wł. Tatarkiewicza*.

Pierwszy referat stanowił wprowadzenie w problematykę sesji. T. Rodowicz bowiem przedstawił wyniki ankiety, przeprowadzonej wśród pracowników naukowych i studentów ATK na temat: *Czym jest szczęście?* Ankietowani wskazywali na różnice między rozwiązaniami teoretycznymi a szczę-